

Cena Numeru
3 centy w Krakowie, Podgórze
i na prowincyi.

PRENUMERATA

nieściana w Krakowie i K. 30 h. (już z dostawą do domu
na prowincyi z przesyłką pocztową) 1 K. 80 hal.
Prenumerata za grzesną 1 msk. 50 t., 2 t. 1 r.
POJEDYNCZE ROZEMPLAKI NABYWAŁ MOŻNA
W WSZYSTKICH AGENCJACH PISM I NA WSZYST-
KICH DWORCACH KOLEJOWYCH

„NOWINY“
Dziennik niezawisły demokratyczny i ilustrowany.

Redakcja i Administracja „Nowin”: Kraków, ul. Wiślna L. 2, Tel. 340.
Ekspedycja „Nowin” ul. Wiślna L. 2.

REDAKTOR NACZELNY:
LUDWIK SZCZEPAŃSKI.

Wiadomości ustnie, telefonicznie i listownie przyjmuje Redakcja (Tel. 340)
od godziny 9 rano do godziny 7 wieczorem w biurze ulicy Wiślna L. 2.
Rękopisów nie zwraca się.

„NOWINY“ wychodzą codziennie wieczorem o godzinie 5-tej. — Cena numeru 3 centy w Krakowie i na prowincyi.

„Rozłam“ wśród narodowej demokracji.

Dzienniki, należące do koalicji konserwatyw-
no-demokratycznej i ludowców, starają się wew-
nętrznie starcia w obrębie dem. narodowym rozma-
chać do przesady wielkością i przypisać im nad-
mierne znaczenie.

Zapewne, „rozłam“ byłby bardzo na rękę prze-
ciwnikom narodowej demokracji — i z lubością
rozpągają niekiedy dzienniki o rzekomo grozą-
cej „secesji“, „umarkowanych“ posłów z grupy
narodowo demokratycznej w Koło polskie. Na-
zwem jednak sędziom spłodził i karności partyj-
nej jest wybrębiana, aby wewnętrzne, w łonie
stronnictwa nieraz błękitne konflikty, misły się
ujawniały na sejmie. Są w grupie posłów na-
rodowo demokratycznych (zwolennicy taktyki bar-
dziej ostrożnej, są (większość) politycy, wymagający
zasady, że otwartości i szczerości wyjątkowo
stronnictwu, któremu chodzi nie o pieniądze, lecz
o zasadę, bardziej na zdrowie, niż dwuznaczność
dyplomacji.

Z Wiślnia dopozna, że wczoraj odbyło się po-
seidenie grupy posłów demokratycznego narodu.
W posiedzeniu wzięli udział posłowie Battaglia, który
dotychczas do partji nie wystąpił. Cześć posłów do-
magała się uchwalenia kompromisu, który osłabił
znaczenie rezolucji, powziętej dnia 11 bm. przez
grupę narodu demokratycznego.

Rezolucja poselska bowiem ma znaczenie zasado-
we, jest wyrażeniem nastrojów samodzielnego
poselskiego, nie przesadą, jednak stanowiska po-
słów wobec ludowego sądu stronnictwa. Wczo-
raj uchwały nie powzięto; załatwiono się dalszy
ciąg dyskusji. W niedziele zaś odbędzie się na
w Łwowie posiedzenie głównego komitetu stron-
nictwa dem.-narod., w którym wezmą udział po-
słowie parlamentarni. Sądzą, że prof. Grabski i
Pawlikowski, o ile ustąpią, zostaną ponownie wy-
brani i nie tylko do łagodnego „rozłamu“ nie
pryjdzie, ale nastąpią jednolitość i karność
stronnictwa ujawni się w całej pełni.

Wybory z nowych dzielnic do Rady
miejskiej.

Dziś we środę odbędzie się wybory w Dębnie,
Zakrzewku, a Polwina Zwierzynka i Oksarży Wól.
Rezultat wyborów ogłosiemy zaraz po godz. 5-tej
południem, wystawiamy w oknie sklepu admi-
nistracji „Nowin“ na rogu Ryńku i ul. Wiślniej.

Jutro we czwartek odbędzie się wybory z o-
kręgów Nowa Wied Narodowa, Łobów, Krowodrza
obwód I i II, Warszawa i tadej Grzegorzki.
Polecamy naszym czytelnikom kandydaty:
Nowa Wied: dr Karol Kretuski,
Łobów: p. Ludwik Łazarz,
Krowodrza II: p. Andrzej Gontkowski,
H. p. A. Zbroja,
Grzegorzki: p. Merański.
Wybory odbędzie się od 9-1 i od 3 do 5
w gmachu magistratu krak. Lokale wyborcze są:

PANNA KAZIA

powieść współczesna.

ciąg dalszy.

— Skądżeby wogóle mógł powziąć podejrzenie?
Odkąd kapitan Giacomelli nawizał stosunki z do-
mami doktora i państwa Hock, raz jeden tylko, o ile
doktorowi było wygodnie, przebywał się w towarzystwie
Kazi, a doktora przytem nie było. Podczas wizyt
kapitana Kazia prawie wcale z nim nie rozmawiała.
Obaj ponownie gawędziłi sami i zagłębiali się w dys-
kusjach filozoficznych. Prawda, że w ciągu dnia doktor
często opuszczał dom i Kazia wówczas mogłaby być
świadką wydziały się z sąsiadem. Ale wszyscy wie-
dzieli, że oficer wyjechał co rano o świcie i zazwy-
czaj powracał do domu dopiero na kolację.

„Wszystkie młode małżeństwa, zakochane w swych
metach, przynajmniej czynie, że pierwszych tygodniach
miodowych miesięcy nie przypominają sobie, aby mi-
ślały o czem innem, jak o społem spędzonych no-
cach. Wspomnienie tych chwil i oczekiwania ich są
ogniwami łańcucha, wiążącego i wyprzedzającego te

Nowa Wied Narodowa: w sali konferen-
cyjnej magistratu (gmach magistratu, I. piętro, schody
główne).

Łobów: w lokalu biura prezyd. magistratu
(gmach magistratu, I. p., wchód od kościoła OO.
Franciszkańskiego).

Krowodrza obwód I i II: w sali obrod
Rady miasta (gmach magistratu, II. piętro, schody
główne).

Warszawie: w sali konferen. Rady miasta
(gmach magistratu, II. piętro, schody główne).
Grzegorzki-Piaski: druga sala konferen-
cyjna magistratu (gmach magistratu, I. p. wchód od
kościoła OO. Franciszkańskich).

Komisja wyborcza z łona Rady miejskiej:

Okręg wybor. Nowa Wied: dr T. Federowicz,
dr Landau R., Halatkiwicz; okręg wybor. Łobów: Ko-
sobucki, Nowak St., Suski; okręg wybor. Krowodrza
I: J. K. Federowicz, Godzicki, Oesler; okręg wybor.
Grzegorzki: Beringer, Wasung, dr Mierz; okręg wybor.
Grzegorzki-Piaski: Bialik, Miodniak, Turski.

Na Nowej Wsi.

Wyborców w tym okręgu przestrzegamy przed
agitacją p. Rosolia, który wraz ze swymi byna-
mi używa wszelkich środków presji i terroru, aby
wyłudzić legitymizację i karty głosowania. Jeżeli
sąsiedzi na poparcie, stara się przynajmniej wy-
musić przysięganie, że dany wyborca wogóle nie
pójdzie głosować.

Treba, aby wszyscy wyborcy spełnili swój
obowiązek i poszli do urny, solidarnie oddając
głos p. drowi Karolowi Kretuskiemu.

Dr Karol Kretuski jest obywatelom nie-
zawisłym; jego charakter, jego wiedza fachowa,
jego zdolności i energia są gwarancją jego użyte-
czności w Radzie — a każdy chyba zrozumie, że
taki załówek potrafi dać doświadczenie i szczer-
ność w powołaniu skutecznego pracownika, niż
ów p. Rosół, którego gospodarza gminie tak
długo się wznosi.

Wybory na Warszawiankach.

W okręgu tym (liczącym 106 wyborców) od-
będzie się silna walka wyborcza, żaden bowiem z kandy-
datów nie cofnął się. Najsilniejszym kandydatem
jest p. Artur Romanowski, architekt i profesor
wyższej szkoły przemysłowej. Wybór jego można u-
ważać za pewniak, gdyż jego wiedza fachowa,
prawdę jego charakteru, nierozwieszony i bezinteres-
owność najlepiej go zalecają wyborcom.

Nie bez szans są kandydatury p. Dettloffa i
Barańskiego. (P. inż. Barański prosi nas o wy-
razne zaznaczenie, iż kandydaturę swą podtrzymuje,
bo takie jest życzenie jego zwolenników). Silną agi-
tację rozwijał za sobą dr. Zrobenko, socjalista, oraz
p. Bernard Lewkowicz, liczący na głosy żydow-
skie. Kandydatury ludowa dr. Bardia i p. Dynow-
skiego są beznadziejne.

Na Krowodrzy.

Zaświadczenie i ogłoszenie w kołach obywatelskich
wywołał fakt, że niektórzy dzienniki kandydaturę
p. Andrzeja Gontkowskiego przedstawiają
kandydatury jakichś pp. Stracków i Kawaków
kandydaty.

dni. A to tłumaczy się tem, że doświadczenie i po-
znanie miłośnicy jest sprawą nadzwyczaj absorbującą,
wstrząsającą do głębi całą jaśń. mężczyzna na-
zuwa powoli powoływać się na miłośnicy, aby nieznacznie
nabrać doświadczenia miłośnego. Kobieta jednak,
w dziesięciu minutach przechodzi ze stanu niewiedzy
do stanu oświecenia. Stąd te wahania, krącenia
miłośnicy około rzeczy niewytłomaczonych, rozpamię-
tywanie donianych wrażeń.

A to, co odnosi się do stosunku uprawnionej mi-
łości, jeszcze wyjątkowo występuje w wypadku wolnej
miłości, bo osobowość kobiety zaznacza się tu swo-
bodnie, wola jej ma więcej pola do działania.

Jakoż umysł Kazi w tej epoce, w której odda-
wała się kapitanowi Giacomelli, zupełnie był absor-
bowany myślą o tem, co stanowi najistotniejszą treść
miłości. Wszystkie poświęcała tej jednej myśli, temu
jednemu naganiu. Głównym przed wykrętem prawie
nie dostrzegała, instynktownie ufała znaczeniu i sile
swojego kochanka. Zdawało się jej, że wobec tego
człowieka nikt inny się nie ośmieli. A że teraz doktor
już odczytał władzę w nogach i wieczorami stękać
było jego kroki w sąsiednim pokoju, którytych okno

Wzrucił się, widząc, że to doktor potrafił niejednokrotnie
pracować dla dobra gminy!

P. Andrzej Gontkowski jest obywatelom na
polu pracy publicznej od lat wypróbowanym i po-
ważanym, tak, że chyba nikt nie powinien być
w niepewności, komu powierzyć mandat radziecki.

Sprawa Klugerówien.

Od adwokata p. dra Zygmunta Marka o-
trzymujemy następujący list w głosnej i przez
prasę omawianej sprawie:

W głosnej sprawie pp. Klugerówien zabrał głos
p. dr Aronszohn, adwokat ich rodziców i przesłał do
pism „wyjaśnienie sprawy“ ze strony rodziców, opar-
te wrzeczono na aktach sądowych. Prasę, czynnik,
który powinien odzwierciedlać życie społeczne i stu-
żać prawdzie, obrzucił za narzędzie, mające zamieć
prawdę i sąć o raczy. To mnie zmusza, bym
podkreślił odpowiedział na wyjaśnienia p. dra Aron-
szohna.

Zgodnie z prawdą i stanem aktów stwierdzam,
że Klugerówien uciekły z domu, porzucając prze-
pych i dostatek u swych rodziców, zmuszone do te-
go całym szeregiem tortur fizycznych i moralnych,
które rodzice stosowali do nich, by ich uczynić po-
wołaniem zachowaniem dzikiego i nieokiełzanego fanatyz-
mu chasydów średniowiecza. By uchronić się od
negdy zabrały ze sobą swą własną gotówkę i swą
własną kasałownią, wszystkie wartości parę tysięcy
koron, które to rzeczy otrzymały od rodziny z okazji
świątecznych zjazdów rodziny. Głoda się zaszczepiła,
że Anna Kluger podarowana jej przez teściową bry-
lanty, wysokiej wartości w domu zostawiła, gdyż one
stanowiły pamiątkę dla jej męża.

Z zagranicy zwróciły się do mnie, by im zabez-
pieczyć swobodę nauki i osobiste bezpieczeństwo
i oświadczyły, że nie żądają od rodziców żadnych
alimentów, byle je tylko w spokoju pozostawili.
Oczywiście takiego oświadczenia przed sądem
nie złożymy, gdyż jest ono przeciwne ustawie
i samo w sobie niedopuszczalne, świadczą o je-
dnak najpikniej o czystości ich motywów.

Po wyczerpaniu wszelkich prób ugodynych, które
z ich intencji z rodzicami prowadziliśmy, a które
zostały bez rezultatu, gdyż rodzice oświadczyli
wreszcie, że córkom na studia uniwersyteckie
nigdy nie pozwolą i bezwarunkowo powro-
tu ich do domu żądają, wniosłem podanie do sądu
w Podgórzu o uproszczenie swych klientów, lub
też ograniczenie władzy ojcowiskiej przez zezwole-
nie im na zamieszkanie poza domem rodziców i ucze-
szczanie na uniwersytet.

Dopiero w toku postępowania sądowego, sąd re-
kursowy wygłosił zasadę, że „zmuszanie dzieci przez
rodziców do nie ważnego ślubu rytualnego, uszad-
nienie nawet zupełne odebranie władzy ojcowiskiej, są
rażące poglądy i domarne przez córki od rodzi-
ców udręczenia, czyniący podjęcie wspierze pod jed-
nym wyłączeniem. Oczywiście, że nie podję-
ciem intencji Klientek i następnie w myśl podania
sądu krakowskiego, żądałem również odebrania wład-
zy ojcowiskiej.

pozostawiał otwarte, para kochanków znajdowała
także pewnego rodzaju rozkosz w tem narzucaniu
na niebezpieczeństwo. Musieli się tylko wstrzymać
od rozmowy, byle tylko doktor mógł przypisać ka-
żdy skrzyp kroków lub szelest poruszonych mebli,
zamer szepotu mógłby być obudzić jego podejrzenia.

I tak, zachowując milczenie i tumanie nawet od-
głos palenisk, czerpał w pieściorach osobliwy
rozkosz. Giacomelli zdawał się grać z nerwami Ka-
zi i znajdować wyrafinowaną przyjemność w potego-
waniu u niej zawirowanej rozkoszy niebezpieczeństwa.
Bywało, że gasił świecę, otwierał okno i siadając
na parapecie przyciągał Kazię ku sobie. Nocy były
teraz bardzo wyszebrane światłem księżyca, który
z kształtów sierpa, migliła otęcza ośmionego, rysował
się na ciemno szafrowym przedziwnie niebieś.
Temperatura była bardzo łagodna — nie ma, przez
dzień cały tarłem słonecznym prątem, w czysy no-
cny wyduchała z siebie nagromadzone ciepło — i te
gorące tchnienia wytwarzałyby duszną, przynęcającą
atmosferę, gdyby chwilami kielich świecy powie-
nie nie nadpływały od rzeki i wzdłuż leśnych.

Kilkakrotnie słyszał w zaroślach dzwonek szelasty;

OGŁOSZENIA

za wiersze peltu 16 hal., za każdy następny raz 12 hal.
drobne ogłoszenia po 4 halercy od wiersza, (minimum
30 hal.). Nadawane za wiersze peltowy 30 hal. spody na
każdej stronie po 3 Kor. — Załącznik 20 Kor. za tytuł.
Inseraty prowadzi w swoim zarządzie p. M. Hupczy.
Administracja „Nowin“ ul. Wiślna L. 2.
otwarta od godziny 9 rano do godziny 8 wieczorem

Na Lwów Skład i Ekspedycja: Agencja
Sokołowskiego, Pasaż Hausmana L. 2.

Niestety, żądanie to odrzucił tenże sam sąd kra-
kowski mimo, że w medycyńskiej prasie i w
świadkach, wszystkie fakty przez klientów mo-
je przetożone, zostały potwierdzone w całej pełni. Sąd
krakowski pominął i miłczenie, względnie z fak-
tów tych wysnuł dziwne wprost konsekwencje, da-
jąc wyraz przekonaniu, że przeciwnie w tej sprawie
zawiniły raczej dzieci, przez to, że zgodzą się po-
zornie na ślub rytualny względnie zezwolenie, wpro-
wadziły w błąd swoich rodziców. Kwestję zezwole-
nia na kształcenie się w uniwersytecie załatwiono
w ten sposób, że sąd przyjął wyjątkowo do wiadomości
oświadczenie rodziców, że zgodzą się na to, je-
dnakże w motywach swych uchwały zaznaczył, że nikt
nie może zmusić ojca, by dzieci wbrew swej woli
kształcił na uniwersytecie. Tak więc jedną ręką da-
no dzieciom pozwolenie na kształcenie się, drugą je
zaraz odebrało, ekskulpując z góry rodziców, gdy
zechcą to zezwolenie odwołać.

Wartość tego zezwolenia zresztą równa się zeru.
Stwierdzam bowiem na podstawie aktów sądowych i
wymiany zdań między rodzicami i p. dra Aron-
szohnem, że rodzice, kategorycznie sprzeciwiali się
studium uniwersyteckim swych córek, tak oświadcze-
nie w sądzie 21 lutego 1910 „uroczyście“ złożyli
i w tymże samym dniu zarazem „uroczyście“ na
kształcenie się dzieciom zezwolił.

Czy na takich oświadczeniach budować można
i szczerze małolentki, pozostawiam rozstrzy-
gnięciu opinii publicznej.

Sąd krakowski uwzględnił oświadczenia te za-
starczając i na niem opierając się odrzucił próby
córki o ograniczenie władzy ojcowiskiej, mimo, że
wykazywał, że rodzice już poprzednio dwukrotnie
przekazywali swym córkom zamiar na lepsze i przy-
rzeczenia te łamał.

Mam wrażenie jednak, że sąd krakowski później
w uchwalę z 17 maja znacznie złagodził swe pier-
wotne tak surowe stanowisko, albowiem stwierdza-
jąc, że rodzice sami uznają, iż postępowali z córka-
mi źle, że należało to, co się stało, jako złe co-
municie i że są one podobne „wielkiej powodzi“,
uzasadnił swoją uchwałę odnowem tem właśnie o-
świadczeniem rodziców, mówiąc, że należało na razie
ojcu wierzyć, że nie naprawi“ a dopiero, gdyby ojciec
przeczyć nie mógł, to mogły córki znowu udać się o pomoc do sądu.

Oczywiście ta rada jest za stanowiska społeczne-
go chybiona, a za stanowiska moralnego miłoścy w
sobie zaród przyszłych konfliktów między rodzicami
a dziećmi przy tej dyktandynie radcy poglądów.

Tak więc „wyjaśnienie“ p. dra Aronszohna przed-
stawia się jako z prawdą niezgodne, a już zgola nie-
prawdźwiste jest twierdzenie, jakoby na wniosek p. dra
Aronszohna zezwolił sąd Klugerówien na tymczasowe
osobne zamieszkanie. O to ja bowiem sądzę, prosiłem,
a p. dr Aronszohn intencji rodziców w ciągu całego
postępowania sprzeciwiał się gwałtownie temu wnio-
skowi. Na osobne zamieszkanie sąd wprawdzie córkom
pozwolił, ale zarządzenie to zostało już przez sąd
cofnięte, a w miejsce tego wydano uchwałę, nakazu-
jącą dzieciom powrót do domu. Również nie jest
zgodne z prawdą, co twierdzi p. dr Aronszohn, jakoby
rodzice żyli na studia uniwersyteckie córki, gdyż

raz zdawało im się nawet, że widzą postać ludz-
ką, uczającą za parkanem... Kazia, tułać się do ko-
chanka, biegała go, aby zamknąć okno, aby ukryć
się... Giacomelli stał nieposposzony, z oczyma wlopi-
wymi w krajbrzoza nocy. Wówczas, upojona niebez-
pieczeństwem i poezją nocy, przynęta dół, owinięta
się dokoła niego swym smutkiem ciałem, opłota go
wziewnymi ruchy. — Gorgczy szept jej wślizgał się
w jego ucho.

— Mów do mnie! O, mów do mnie, proszę cię!

Ala on nie rozwarzył ust; gestem ręki ukazał jej
pokój sąsiedni, gdzie spał doktor, który na dźwięk
głosu mógł się zbudzić. Kazia nie naleyła, sama
milkła. A że wzbudzony był zmysłów wytańszo się
niby dom ofiarny pragnienie, aby była nareszcie zwol-
niona od tej bolesnej tajemnicy, aby stała się dla
Giacomettiego czemś więcej, niż kochanką zmysłu.
Marzyła o wyspińszości, o polowaniu się, o tyc-
nich materyalnych pierwiastków, które w nich obij-
owały, o zespoleniu takim, jakim ich ciała nieoczy-
nizy, ale jeszcze ściślej i głębiej! Któż ko-
bieta nie żyła takich pragnień, chyba że nie ko-
chała tego, z którym ją łączył? (C. d. n.)

WIKTOR BROMOWICZ

w KRAKOWIE przy ul. Szczepańskiej 1. 1

(wchód sieni)

WŁASNE PRACOWNIE SUKIEN.

Materye wełniane, jedwabie, zefiry, perkale i batysty
na Suknie, Kostyumy i Bluzki damskie
oraz GOTOWĄ KONFEKCJĘ Damską.

Ceny umiarkowane

Towar doborowy

Na żądanie wysyła próbki oplatone.

właśnie między innymi zażądał ksztażenia się był po wieloletniej, a Anna Kluger lekcyami na opłacie nie czynnego zarabiała.

Zarzut, skierowany przez dra Aronschona przeciw mej osobie, że „z przyczyn niewiadomych” ukrywam miejsce pobytu *dzieli* i nie chce umiłowić wżęzania Annie Kluger listu rozwodowego, jest dla mnie zaszczytnym i słów tracić nie potrzebuję na to, by tłumaczyć to moje postępowanie: Anna Kluger bowiem niema obowiązku wzdziśdziału w rozzerwaniu nieważnego wedle ustaw ślubu, a ja zamando cież wolał osobistą drugą, a swoją własną godność, bym swe klientki w razie niepokorności jeszcze fanatyzmy i zemsty wywodziła.

Tyle w obronę prawdy i dla odparcia osobistych zarzutów p. dra Aronschona.

W końcu podnoszę, że w sprawie tej, gdzie chodzi o wolność, godność osobistą kobiety i prawo do dobrego wyznawienia, nie może zabierać głosu ten, co, jak p. dr Aronschon, nie zaważał się iść w usługi najciężniejszego obywatelskiego tak daleko, że z matką moim klientem, jako jej adwokatem, starał się u dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej, p. dra Pappego, o zakaz korzystania z księgozbioru przez Klugęrnę.

Uważam, że Włan Redaktor nie odmówi łaskawie udzielenia swego pisma dla tej sprawy, dziękuję z góry za uprzejmość i kreślę się z wyrazami wysokiego poważania

dr Zygmunt Marek.

Nowa Tarnowska.

Proces filii majorowej Schoenebeck w Olsztynie budzi coraz większą sensację — ale winą tej nowej Tarnowskiej nie została dotychczasże niezłomnie odwołująca.

Wprawdzie zeznania mordercy majora zdają się świadczyć o winie żony majora. Mianowicie kapitan Goeben, badany przez sąd wojenny, który prowadził do rozprawy przez sądzów, którzy wpółli wód przekonanie, że Schoenebeckowa nie tylko z nim utrzymywała stosunki miłosne, przysięgła do winy w słowach mocno obciążających jego kochankę.

Wiele pisał, że celem jego było uwolnienie ukochanej od małżeńskiego powzięcia ze znanym znanym przez nią Schoenebeckiem i zawarła z nią legalnego związku małżeńskiego.

P. Schoenebeckowa wciąż zapewniała, że dla jej z metem nie wytrzyma, że ucieknie od niego. Mówiła to Goebenowi co parę dni.

„Wiele — pisał Goeben w swoim zeznaniu — powzięłem postanowienie, aby na polowaniu zmusił z bronią w rękę majora von Schoenebecka — do rozvodu. W razie oporu z jego strony, miałem go zastrzelić. Pani von Schoenebeckowa wiedziała o tem i zgodziła się na to. Ale nagła waga, że nie mogła dłużej wytrzymać i że to (plan Goebena) może się stać w mieszkanie (Schoenebecków).”

Ta rozmowa miała miejsce na kilka dni przed Bożym Narodzeniem. Byłem w świąt u Schoenebecków. Ona patrzyła na mnie znacząco przez szybę wieloznacznie, czego chciała odczytać. Powiedziała mi: „rób co chcesz, ale ja nie o to cię chcę wiedzieć.”

Wiedzy podobny wykonać czyn, chciał przedstawić się do sąpłani Schoenebecka i zmusić go do wydania zobowiązania na piśmie, że zgodzi się na rozwód.

Wiedziałem — zeznał długi morderca — że major v. Schoenebeck ma zawsze pod ręką nabita broń. Poszedłem w pierwsze święto Bożego Narodzenia wieczorem do domu i wałęsałem tam się sobą. Ale pomyślałem o nieszczęśliwej kobiecie i jej potępieniu i postanowiłem ją uwolnić.

„Na wół nieprzytomny z wdzięku, opowiedział swoje mieszkanie i poszedłem do domu majora v. Schoenebecka. Chodziłem jeszcze długo i wałęsałem się sobą. Myśl, że stanę na drugi dzień przed panem v. Schoenebeck, nie dokonywał czynu, zwyciężyła. Wróciłem do domu Schoenebecków. Major usłyszał mnie. Otworzył szafkę i w jednej chwili skierował na mnie broń. Wiedziałem po jego rękach, że chce strzelić. Wtedy mówię: „panie majorze” — podniosłem pistolet i nacisnąłem cyngiel. Major padł natychmiast. Wiedziałem, że nie żyje. Pani v. Schoenebeckowa nie wiedziała napewno, że ja tej nocy dokonam czynu, ale mogła to przeczuwać. Radziła mi, że tym go zabił napewno, aby on nie mógł przeciw mnie sernować.

Jeszcze gorętsze, niż te, są zeznania Goebena, że Schoenebeckowa dała mi skrytki klucze, aby swym czynem pójść, a jednego z pów wzięła do siebie na górę i że Goeben był u niej tej samej nocy i o czemś po cichu z nią mówił i t. d.

W mieszkaniu Goebena znaleziono w pięciu opaloną maskę, a pod dywanem 1300 marek. Ponieważ jednocześnie Goeben dopytany się kogoś o warunki podróży do Norwegii, wiele się przypuszcza, że te 1300 marek pochodziły od Schoenebeckowej i były przygotowane na wpłatę naliczkę.

Listy Goebena z węgłami, dowodzą bezna-

dziennej rozprawy, graniczącej z obłędem. Jeden z nich, skierowany do Schoenebeckowej, zarzuca jej obojętność w słowach, litość budzących. Drugi, skierowany do sądzów, mówi o strasznych wyrzniętach sumienia, że zeznawał przeciw niej.

Proszę, proszę — pisał nieszczęśliwy morderca — dajcie mi dowody, że ona mnie zdradziła, że zeznała na moją niekorzyść — cokolwiek będzie!

Schoenebeckowa, która twierdziła, że Goeben, chcąc się sam uratować, swała na nią winę, teraz płacze się w odpowiedziach.

Czy zeznania Goebena są ściśle prawdziwe?

W tolu rozprawy wyszło na jaw, że Goeben lubił teatralne gesty, lubił być akтором w życiu, był to człowiek o krawej fantazji, samowolny w romantycznych awanturach. Podobno Goeben zabił już raz kogós w pojedynku bez świadków.

Cała sprawa nie przestaje więc mieć tajemniczego charakteru. Podczas gdy zrazu na mocy patetycznych listów i zeznań Goebena wina Webe-roowej zdawała się doświadczone, teraz przeważało, że offer pruski w zbrodniacy sposób zmienił starszy Schoenebeck-Weberowiego o jej zeznania, że Goeben i z metem i pr. odpowiadając sam w młówił w siebie, że kochanka była od niego ohydnego czynu.

Dalszy ciąg rozprawy wypełniły drobniogłosne zeznania świadków, którzy opisywali, jak leżał przy Schoenebecku, w której stronę miał zwrócić nogi, głowę, ręce, gdzie otrzymał ranę (w skroń, tak, że aż mózg wytrącał) i t. d.

ZE SWIATA.

Przeród forteca. Dzienniki morawskie stwierdzają, że w Przerowie krąży porokowywie głosił, że Przerów ma być zamieniony w silną fortecę.

Samorząd dla Królestwa polskiego. Z Petersburga donoszą: Jutro ma być wniesiony do Dumy rządowy projekt samorządu miejskiego dla Królestwa polskiego.

Milionowa nagroda dla detektywa. Dzięki odkryciu fałszerstwa cukrowego trustu amerykańskiego — przez usunącego detektywa amerykańskiego — Paryż, trzeci raz zmniejszy do wypłacenia amerykańskiemu rządowi kwotę 3 milionów marek. Z sumy tej otrzyma Parr 1800.000 marek, jako nagrodę.

Niespodzianka geograficzna. Komisja holenderska, wysłana w celu zbadań i wymiarenia wysokości góry Wilhelminy w holenderskiej części wyspy Nowej Gwinea, dotarłszy na znaczną wysokość tej góry wśród ogromnych trudów, stwierdziła, że szczyt jej wynosił nie na 7600 metrów ponad poziom morza.

Wiedomość ta jest niespodzianką dla geografów, którzy dotychczas nie przypuszczali, aby góra ta mogła mieć taką wysokość. Niemniej nie przypuszczano, żeby tak wysoki góry znajdowały się mogły na wyspach. Nowa Gwinea jest prawdziwie wyspą ogromną, największą z wszystkich wysp na ziemi, lecz i na wielkich wyspach, np. Madagaskarze i Borneo, góry tak znacznej wysokości nie posiadają.

Góra Wilhelminy jest najwyższym wzniesieniem górskim poza olbrzymiami Himalajów, a najwyższym na południowej półkuli, gdzie najwyższy szczyt Akokagua w Andach południowoamerykańskich dosięga tylko 7600 metrów.

Dlaczego zapisknik amerykański Gotch tak łatwo zwyciężył Cyniewicze? Wiadomo o zupełnej porażce Zbyzyska wywołana w kołach interesujących się alityką, nie ma doświadczenia. Sprawa jednak wyjaśniła się, gdy poznamy porażającego ją fakta. Oto Zbyzysko, walcząc 18-go maja w Montrealu w Kanadzie z dzikim Raoulm z Rouen, został i z piez tegoż w prawie przedrealnie zadrapany.

On z nieznaczącej ranki zaczął się tworzyć przyszyć w miejscu, gdzie wszystkie były i nerwy się zbierały, z przyszcą z tego uformował się czaryk zakaszny (furunkul) powiększający się z dnia na dzień.

Stan ten wykorzystał Gotch.

Przytulił mianowicie Zbyzysko wznowienie do wilki na dzień i czerwca, składając 6000 dolarów jako kaucję, że walka w dułu tym bezwarunkowo odbyć się musi i żądając podobnej kaucji od Zbyzyska.

Zbyzysko w mniemaniu, że nieznaczący przyszyć nie będzie stanowił niepokornego przeszkody, wyśwało przyjął i kaucję odpowiednią złożył. Tymczasem ręką naturmiewista czoła bardziej było się potęgował tak, że całe ramie obchwalone zostało i Zbyzysko, chcąc za każdą cenę stanąć do walki, poddał się operacji.

Operacji dokonało at trzech lekarzy, kładąc jednak za warunek wyzdrowienia zupełnie zaprzestanie treningu.

Zbyzysko przyszedł na ten warunek, oddał się jednak do reżysjery deleniuków chicagowskich z pamią, aby przestępnego Polaków przed zakłaman-

„Napisać — mówił Zbyzysko — aby rodacy

mo! nie zakładali się, bo bróń Boże, gdybym został z powodu chorej ręki pokonany, byłaby strata materialna Polaków dla mnie daleko bolesniejsza, niż samo przeżycie walki.

Niechaj rodakom moim wystraszcy ewentualne może zwycięstwo, za utraty zysak z zakładów —

Jak widniemy więc nie Gotch — ale bół i przykrzy zbieg okoliczności powaliły Zbyzyska. Gotchowi zaś wielkiego zaszczęty walka z chorym człowiekiem z pewnością nie przyniosła, a zaświadczą o niebyst chyłym charakterze.

Ponieważ dokładnego przebiegu walki dotychczas nie otrzymaliśmy, nie możemy jej też na razie podać naszym czytelnikom, zawiadamiamy ich tylko, że walka tenawizna, nagrodzona jest na jaseń, po zupełnem wyzdrowieniu Zbyzyska.

Strasze wypadki piorunu. Z Berlina donoszą o niebywałym skutku porażenia okolo setki ludzi przez piorun w niedzielę po południu okolo godz. 7-mej przecięła nad Berlinem i okolicą szalona burza: tłumy publiczności chłonili się przed oknami ulęgą w najniższych restauracjach; około stu osób zostało z broniem pod starciem osłoniętych przytykających do parkanu nowego cementarza św. Jana. Parkan rozprząszył był także w drut kłaczasty. Nagle nastąpiły dwa wstrząsające uderzenia piorunu w sąsiedni stary dom i piorun przesunął się wzdłuż dachu ogrodzenia. Wszyscy ogłuszeni runęli na ziemię 6 osób padło trupem na miejscu, 13 jest ciężko rannych. Pownej panii, która bez przytomności leżała na ziemi, spalił się od pioruna kapłan. Rannych przewieziono samochodami do pobliskiego szpitala. Kilku z nich przyszło wkrótce do przytomności, gdyż omdleniem ich padli ludzie ze sfer robotniczych i handlowych. Na miejscu katastrofy i w szpitalu, gdzie złożono rannych, rogiwały się wstrząsające sceny.

(Kilku ludzi, których straż uwalniano są martwych, uratowano przez stosowanie sztucznego oddychania. Przykazańskich od piorunu, który zaszczęty przedstawia się jako przysługujący paraliż organów oddechowych i serca, umiatające stosowane sztuczne oddychanie może niezar być szkodliwym).

Pożar zakładów dra Chramca w Zakopanem.

Przyczyna pożaru zakładu dra Chramca nie została jeszcze wykryta. Według jednej wersji, pożar wybuchł w stolarni od papierosa; według drugiej ogień powstał w kuchni.

Tow. akcyjne zakładów dra Chramca miało się ukonstytuować z końcem czerwca lub w lipcu b. r. Z powstałego spalisz się budynków, dra Chramiec nie może oddać dwa budynków, natomiast odda gotówkę, uzyskaną z Tow. akcyjnych. Budynki, które się spaliły, miały i tak być z biegiem czasu zburzone. W najbliższym czasie rozpoczęcia zostanie tedy budowa nowych, murowanych, okazywał gmachów: Tow. akcyjne rozpocznie swoją działalność. W tym roku zakład prowadzony będzie prowizorycznie; znajdzie w nim pomieszczenie okolo 50 osób, dr Chramiec ma bowiem kilka wynajmitych lok. Na razie wybudowaną będzie wielka hala jadalna.

Spalenie się zakładu nie wpłynie niekorzystnie na rozwój Tow. akcyjnego. Akcjonariusze nie ponoszą bowiem żadnej szkody. Tow. akcyjne już przysięgło do likwidacji szkód. Szkoda faktycznie dosięgnęła tylko dra Chramca, któremu spalił się zbiór cennych obrazów, kobierców, książek jego kuracystów, którzy nie uratowali wszystkich rzeczy.

Z SALI SĄDOWEJ.

O podpaleniu.

Przed trybunałem przysięgłych toczyła się dzisiaj rozprawa o podpalenie. Na ławie oskarżonych zasiadł 49-letni Józef Chodorowski, górnik z Wieliczki i jego żona 39-letnia Maryanna. Akt oskarżenia przedstawiał sprawę następującą:

Dnia 4 kwietnia br. wybuchł w Wieliczce o godz. 1. popoł. pożar w rzeczywistości górnika Rusina. Ogień powstał w stodole i rozszerzył się w mgnięciu oka na cały dom, którego dach spalił się doszczętnie, a ściany częściowo. Szkoda wyniosła przeszło 2000 koron. Odrzuć po wybuchu ognia zaczęli sąsiedzi mówić, że ogień został podłożony, a podejrzenia skierowały się ogień przeciw Chodorowskim. Po części podejrzenia były umotywowane.

Dom, który się spalił, należał przedtem do Chodorowskich, którzy go w styczniu br. sprzedali za 3050 koron Janowi Rusinowi; zastrzegłi sobie tylko, że będą tam jeszcze mieszkać do 1 października br. Próż Chodorowskich mieszkał w tym domu z rodziną, każda w jednej izbie, Jan Cieślak i Józef Rudzik, górniczy salinarni. Po sprzedaży Chodorowscy zaczęli zwać mieszkać do Rusina, bo zdawało im się, że za tania mu ten dom sprzedali. Raz nawet Chodorowska ożwała się w tej sprawie do Maryi Cie-

ślakowej „ja tu długo mieszkać nie będę, omi mnie pominięta”. Nienawist Chodorowskiej do Rusinów zmogła się jeszcze, gdy sęd w Wieliczce znalazł Chodorowską za marnotrawną. Chodorowska była przekonana, że sprawami te były Rusinowie.

Zaczęły się więc między Rusinami i Chodorowskimi kłótnie, przez które, która się coraz wzmagała. Na godzinę przed pożarem chłystki Cieślak i Szyputowa, jak Chodorowski mówił: „żeby im nie zważył na tę kopalinę, toby tuż temu psu rudemu pokazał!” Odnosiło się to do Rusina, który jest rudym. Chodorowska, która zresztą znaną była w Wieliczce z tego, że ze wszystkimi sąsiedami żyła na wojennej stopie, że się upijała i wyprawiała awantury, ożwała się raz do sąsiedów: „ja was wszystkich spale na kupa, bo mi krzywdę robicie”. O 11 metrów od domu spalonego stał dom matki Chodorowskiej, do której Chodorowska miała złość.

Jak się okazało, pożar wybuchł na strychu w stodole. Dostęp na strych był zamknięty i klucz oddali mieli tylko Chodorowscy, którzy na półgodzinę przed pożarem byli w stodole, zaś na strych można się było dostać tylko przez stodołę. W stodole zatarasowała się Chodorowska, zbliża męła po góbie, a gdy się upokosili, za kwadrans potem wybuchł pożar. Po pożarze Chodorowski ożwał się wobec świadka Józefa Bełzy do żony: „Ty... spaliłaś!”, ona na to: „Ty... spaliła!” — i zacięła się biec.

Na podstawie tych przysięg oskarżono Chodorowskich o zbrodnię podpalenia. Trybunał przewodził radca Pełc, oskarża prokurator dr Lang, oskarżonych bronił adw. dr Margulies i dr Himmelblau.

Oskarżeni wypierają się winy. W toku rozprawy wyszło na jaw, że Chodorowska jest kobietą wesołą i choryszą na wielką damę; Pali papierozy, lubi się bawić, upija się i nawet „marnowała metowia znaczną część majątku. Dzieciak lat młodszą od męża nie bardzo go kochała, bo uciekała od niego na dłuższe przeciągi czasu, odzierać się jednak od niego zupełnie nie chciała.

Na podstawie werdyktu przysięgłych, trybunał wydał wyrok, uwalniający oskarżonych od winy i kary.

Naokoło sceny i estrady.

Teatr ludowy w Parku Krakowianin. „Sufrazystki” będą szczerze zainteresowane ze względu na aktualność sztuki i na powodzenie jakie zjedną sobie we Lwowie i Warszawie, mimo licznych protestów ze strony pewnych kół publiczności. Bilety już sprzedaje kas zamawiają p. Brzeziny. Od soboty teatr ludowy przy ulicy Rajskiej przedstawienia „Kabaręty krakowskie” z udziałem Jadwigi Brozowskiej, Sabiny Zuluskiej, Heleny Góreckiej, Stefana Turskiego, Stanisława Poleńskiego, Feliksa Syrota i Stanisława Bołczy. Na program sobotni złożą się bardzo wesołe kuplety, śpiewy, deklamacje i tańce, okazowa wyborna satyrą.

Z Towarzystwa muzycznego. We czwartek 16. b. m. o godz. 5-tej po południu odbędzie się pod kierunkiem dyr. F. Nowowiejskiego próba orkiestralna a o godz. 6-tej po południu próba chóru mieszanego. Dyryżorem Nowowiejski uprasza członków orkiestry i członków chóru mieszanego o liczną i punktualną przybycie na próbę.

Z Instytutu muzycznego. W drugim popisie uczniów Instytutu muz. który odbędzie się w najbliższą niedzielę 19. czerwca o godz. 11-tej rano w sali Starego teatru, wezmą udział uczniowie — przeważnie średnich i najniższych kursów. — W programie utwory kameralne i solowe.

Bilety po cenie 1 kor. i po 50 hal. w księgarni S. A. Krzyżanowskiego.

Popis uczniów w szkole muzycznej p. Eugenii Rosenberg (u Bonerowska 6) odbędzie się we czwartek 16. b. m. W programie: 1. Beethoven: Sonata D-dur, p. Ludwik Reben. 2. A. Schubert: Poloner i 3. Paderewski: Menuet, p. A. Mikolajewiczówna. 4. Weber: Koncert C-dur, część I, p. Julia Dutkowska. 4. Schubert: a) Impromptu op. 142 i b) Muzyka baletowa, p. Ella Brummerowska. 5. Liszt: Fantazyja węgierska, p. Olga Brummerowska. — Początek o godz. 6 1/2 wieczorem.

Repertuar teatru minijakiego:

We środę „Carmen” opera.
Czwartek „Rozwójka” operetka.
Piątek „Kropotki” opera.
Sobota „Manewry jeźniaka” opera k.
Niedziela pop.: „Jad i Malczyna” opera.
Niedziela wiecz.: „Halca” opera.
Poniedziałek „Chopin” opera.
Wtorek „Płkna Helena”.
Środa „Manewry jeźniaka” operetka.
Czwartek „Kłamał Batory” opera.
Piątek „Baron Frank” operetka.
Sobota „Paust” opera.

Repertuar teatru ludowego:

W Parku Krakowianin:
We środę „Ja oceanem”.
Czwartek „Dziś i jutro”.
Piątek „Ułani księcia Józefa”.
Sobota „Sufrazystki”.
Niedziela pop.: „Ułani księcia Józefa”.
Niedziela wiecz.: „Sufrazystki”.

RELAKWICZKI damskie niciane, jedwabne, gładkie włóskie oraz duńskie; męskie i dziecięce niciane
polceca Stefan POREBOK Kraków, 32. W niedziele i święta zamknięto.

